حقوق حیوانات

مجوز شکار؛ شلیک به اعتماد محیط‌زیستی‌ها

سپهر سلیمی

● آغاز ثبت‌نام سازمان حفاظت محیط زیست از متقاضیان شکار از جمله اتفاقات خبرساز این روزها بوده است که با اعتراضات بسیار همراه بود. شکار و به‌ویژه صدور مجوز شکار یکی از پرچالش‌ترین حوزه‌های محیط‌زیست طبیعی در دو دهه گذشته بوده است. تخریب زیستگاه‌ها به واسطه فعالیت‌های عمرانی ناپایدار، ازبین‌رفتن منابع آبی، رودخانه‌ها و تالاب‌ها، تلفات بیماری‌ها در جمعیت‌های حیات‌وحش در کنار عبور جاده از مناطق حفاظت‌شده و فعالیت معادن در این مناطق از جمله عواملی است که باعث تهدید زیستگاه‌ها و جمعیت‌های حیات‌وحش شده است. همچنین وجود تعداد بالای اسلحه‌های مجاز و غیرمجاز شکاری، ضعف منابع مالی، انسانی و فنی سازمان حفاظت محیط زیست در کنار نبود قانون حمایت از حیوانات و محیط‌بانان شرایط را به‌گونه‌ای رقم زده که بنابر ادعای برخی استادان محیط‌زیست، در چند دهه گذشته بیش از ۹۰ درصد جمعیت حیات‌وحش کشور را به نابودی کشانده است. در کنار همه این موارد باید گفت مسئله شکار بیش از آنکه یک موضوع محیط‌زیستی باشد، ابعاد فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی دارد. حافظان محیط‌زیست ایران؛ چه در بخش دولتی و چه در بخش غیردولتی عموما تصور می‌کنند به ضرب‌وزور امکانات سخت‌افزاری نیم‌بند سازمان حفاظت محیط‌زیست یا کنترل مجوزهای شکار می‌توانند به جنگ این پدیده بروند. حاصل این تفکر، کاهش شدید جمعیت گونه‌های حیات‌وحش بوده است. برای حل معضل شکار اقدامات سخت‌افزاری انجام شده، اما به‌جز موارد اندکی، هیچ کوشش جدی‌ای برای حل ابعاد فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی شکار انجام نشده است. بدون توجه به بقیه جنبه‌های شکار، چه‌بسا تعداد شکار انجام‌شده توسط محلی‌های یک روستا در حاشیه یک منطقه حفاظت‌شده از تعداد مجوزهای شکار کل کشور بیشتر باشد! امکانات سازمان حفاظت محیط‌زیست به‌هیچ‌وجه جوابگوی حفاظت از حیات‌وحش کشور نیست. دولت‌ها، با همه ادعاهای محیط‌زیستی‌شان سهم بسیار کمی از بودجه را به این سازمان اختصاص می‌دهند. نمایندگان مجلس که به وقت بروز مشکلات محیط‌زیستی، لب به انتقاد از سازمان می‌گشایند، اهتمامی جدی برای حل مشکلات این حوزه ندارند. یک مثال ساده اینکه قانون معدن به بلایی برای مناطق عرصه‌های طبیعی و حیات‌وحش تبدیل شده است. ضعف منابع بهانه‌ای شده که سازمان حفاظت محیط زیست برای جبران کسری منابع مالی اقدام به فروش مجوزهای شکار کند. آژانس‌های تبلیغ‌کننده شکار و فشارهای آشکار و پنهان شکارچیان در این فرایند بی‌تأثیر نیست. حتی اگر این مسئله عوایدی برای سازمان داشته باشد، ولی در ابعاد اجتماعی تبعات زیادی خواهد داشت. مجوز شکار باعث گستاخی شکارچیان و بی‌اعتمادی مردم و حافظان محیط زیست می‌شود. ضمن اینکه تجربه نشان می‌دهد نحوه سرشماری حیات‌وحش ایرادات فراوانی دارد و در بسیاری از موارد آمارها ساختگی و بسیار دور از واقعیت است و بر اساس آن نباید مجوز شکار صادر کرد. طبیعت زخم‌خورده ایران بیش از این توان مقاومت ندارد. ممنوعیت شکار یکی از مواردی است که می‌تواند تفنگ‌های بیشتر را بازنشسته کند و مانع از تحریک شکارچیان برای حضور در مناطق چهارگانه محیط زیست شود.

ممنوعیت‌های خودسرانه برای گردشگران

شرق: در این سال‌ها هرازگاه انتشار اخبار ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های خودسرانه برای گردشگران در گوشه‌ای از کشور خبرساز می‌شود؛ از ممنوعیت ورود به آبشار مارگون تا بستن کویر مرنجاب به روی گردشگران و...؛ بهانه و علت آن هم همیشه مسائل و شعائر مذهبی اعلام شده است. بااین‌حال مشخص نیست بر چه اساس می‌توان از قبل قضاوت کرد و مانع ورود کسانی به یک نقطه شد، با این پیش‌فرض که آنها قرار است مسائل مذهبی را رعایت نکنند. در جدیدترین اتفاق از این دست، چند روز پیش در شهرستان طبس و بر اساس مصوبه شورای امربه‌معروف و نهی‌ازمنکر استان، نیروی انتظامی از ورود ۱۶ اتوبوس حامل گردشگران به مناطق کویری جلوگیری کرد؛ موضوعی که البته با واکنش و حاشیه‌های زیادی همراه شد.

این اتوبوس‌های حامل گردشگران که اغلب از تهران راهی طبس شده بودند، برای دیدن جاذبه‌های طبس قصد ورود به این شهر را داشتند که از ورود آنها حتی به داخل شهر جلوگیری شد، به گفته مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان جنوبی، این افراد، تور دارای مجوز بودند.

در همین رابطه فلاحی، معاون استاندار و فرماندار ویژه شهرستان طبس، درباره جلوگیری از ورود گردشگران به شهرستان گفت: «ما مخالف بی‌بندوباری و ولنگاری هستیم، ولی این اقدامات را نیز تأیید نمی‌کنیم و به‌شدت با این حرکت مخالفیم». او در ادامه اضافه کرد: «این اقدام در راستای مصوبه شورای امربه‌معروف و نهی‌ازمنکر استان مبنی بر اینکه اقامتگاه‌ها اجازه پذیرش توریست و گردشگر را در ایام خاص ندارند، صورت گرفته و پاسگاه انتظامی روستای جوخواه طبس از ورود حدود ۱۰ اتوبوس توریستی به شهرستان ممانعت کرده است».

به گفته او، مصوبه شورای امربه‌معروف و نهی‌ازمنکر استان درست انجام نشده است؛ چراکه در این مصوبه گردشگران می‌توانند وارد شهرستان شده و به زیارت، تفریح و گردش بپردازند و در هتل‌ها اقامت کنند و مطابق قانون هیچ‌کس نمی‌تواند مانع ورود هم‌وطنان به سایر نقاط کشور شود و در این مصوبه نیز فقط اقامتگاه‌ها اجازه پذیرش توریست‌ها و گردشگران را ندارند.

علاوه بر او، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان جنوبی نیز با اشاره به ممانعت نیروی انتظامی از ورود این گردشگران به شهر طبس تأکید کرد: این اقدام بر اساس مصوبه شورای امربه‌معروف و نهی‌ازمنکر بوده که در ایام عزاداری اقامتگاه‌های بوم‌گردی پذیرش تور نداشته باشند، ولی اینکه ورود به شهر ممنوع باشد، به نظر می‌رسد در مصوبه نبوده است.

حسن رمضانی به ایرنا گفت: «با توجه به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س) و نگرانی از رعایت‌نشدن شأن این ایام، اجازه ورود تورها به شهر طبس داده نشد؛ اما به دلیل اینکه وجهه خوبی نداشت، با همکاری دستگاه قضائی قرار شد تا آخر وقتی که حد قانونی رعایت مسائل است، وارد کویر نشوند و برنامه کویرنوردی آنها روز بعد برگزار شود». وی با بیان اینکه اطلاعی از تعداد نفرات گردشگران ندارد، گفت: حدود ۱۶ اتوبوس گردشگری بودند که مجوز برگزاری تور را هم داشتند.

وی گفت: بارها گفته شده است این رویه درست نیست؛ زیرا وقتی مراکز مجاز تعطیل شوند، زمینه فعالیت مراکز غیرمجاز که تحت هیچ نظارتی نیستند، فراهم می‌شود.

رمضانی گفت: «در استان خراسان جنوبی با وجود اینکه ظرفیت پذیرش مسافر و گردشگر را در اقامتگاه‌های موجود فراهم کرده‌ایم، به دلیل اینکه عده‌ای به هر دلیلی شئونات را رعایت نکردند، مصوبه تعطیلی مراکز در ایام خاص صادر شده است. فردی که شأن ایام و مسائل قانونی را رعایت نمی‌کند، وقتی به طبس وارد شود، مسلما برنخواهد گشت و زمانی که اقامتگاه‌ها تعطیل باشند، در منازل شخصی سکونت پیدا می‌کنند که نه اداره میراث فرهنگی و نه اماکن هیچ نظارتی بر آن ندارند و ممکن است به مراتب اتفاقات بدتری رخ دهد».

او با انتقاد از این اقدام گفت: « این مسئله مثل آن است که عده‌ای از رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی تخطی کنند و پلیس به این دلیل اجازه رانندگی را به هیچ شخصی ندهد؛ درصورتی‌که باید با متخلف برخورد شود تا فضا برای گردشگران واقعی، پاکیزه و امن باشد. راه‌حل امن‌شدن فضای گردشگری، تعطیل‌کردن اقامتگاه‌ها نیست، بلکه باید مطابق قانون با متخلفان برخورد شود».

گفتنی است با جلوگیری از ورود گردشگران به شهر طبس، گردشگران تا عصر آن روز خارج از شهر بودند ولی شب که مهلت قانونی تعطیلی اقامتگاه‌ها به پایان رسید، سکونت پیدا کردند.

این در حالی است که تعطیلی اقامتگاه‌ها تأثیری منفی در اقتصاد منطقه دارد؛ آن هم در شرایطی که بیشتر این افراد در روستاها با کمک تسهیلات واحد اقامتی احداث کرده‌اند و با توجه به اینکه تابستان فرصت خوبی برای گردشگری در خراسان جنوبی نیست، ایام تعطیلی خاص زمستان و بهار برای اقامتگاه‌ها اهمیت دارد که اگر این تعطیلی‌ها ادامه‌دار باشد، ضرر زیادی متوجه فعالان گردشگری خواهد بود.

مدیرکل میراث فرهنگی این استان گفت: چنانچه این رویه ادامه داشته باشد، سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در پرداخت اقساط تسهیلات با مشکل مواجه می‌شود؛ بنابراین باید به دنبال راهکار مناسب و قانونی باشیم.

رمضانی با اشاره به گلایه شهروندان از مشاهده ناهنجاری‌هایی در کویر به‌ویژه شهرستان طبس افزود: این افراد معمولا در قالب تورهای غیرمجاز وارد حوزه گردشگری می‌شوند که از حیطه نظارت ما خارج است. تا زمانی که مستندی ارائه نشود، این افراد از تور مجاز بوده‌اند و ما نمی‌توانیم برخورد کنیم؛ ولی اگر تور مجاز مرتکب تخلف شود، حتما برخوردهای لازم انجام خواهد شد.

شهرستان طبس در ۲۷۰کیلومتری غرب بیرجند با آثار تاریخی و جاذبه‌های طبیعی مقصدی شناخته‌شده برای گردشگران است. با توجه به گرمای فصل تابستان در طبس، پاییز و زمستان زمان مناسبی برای سفر و گردشگری در این شهرستان کویری و پهناور است.

خراسان جنوبی با چهار اثر ثبت جهانی، ۹۰۰ اثر ثبت ملی و بیش از سه هزار اثر تاریخی شناسایی‌شده، ظرفیت‌های خوبی در حوزه گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی دارد و در چند سال اخیر اقبال سرمایه‌گذاران برای ورود به این بخش بیشتر شده است. با توجه به وجود جاذبه‌های طبیعی و روستاهای هدف گردشگری در اغلب مناطق این استان اقامتگاه‌های بوم‌گردی راه‌اندازی شده است.

دراین‌حال یکی از گردشگرانی که به همراه خانواده همراه با یک تور دارای مجوز به طبس رفته بود و از ورود اتوبوس حامل آنها به شهر جلوگیری شده بود، با انتشار متنی که در اختیار «شرق» قرار داده است، ماجرای آن روز را این‌گونه شرح داد: «هفته پیش تصمیم گرفتیم همراه با دو فرزند ۱۰ساله‌مان، سفری سیاحتی به طبس داشته باشیم. بعد از کلی جست‌وجو یک تور معتبر پیدا کردیم که بتوانیم در این ۳.۵ روز از تعطیلات‌مان که مصادف با ایام فاطمیه هم بود، استفاده کنیم. اتوبوس ما ساعت هفت شب روز سه‌شنبه حرکت کرد و حدود ساعت هشت صبح به ورودی شهر طبس رسید.

همه خسته بودند و گرسنه که یکباره جلوی پلیس راه ما را نگه داشتند و اعلام شد اجازه ورود به شهر را نداریم. دلیل‌شان چه بود؟ اعلام شد به خاطر شهادت حضرت زهرا (س) و روز عزاداری، ستاد امر به معروف و نهی از منکر خراسان جنوبی، بدون هیچ اطلاع عمومی تصمیم گرفته در روز عزا از ورود هر اتوبوس گردشگری به شهر تا اذان مغرب ممانعت کند.

همین تصمیم عجیب منجر به آن شد که بعد از نزدیک ۱۳ ساعت ماندن در اتوبوس و طی مسافت نزدیک به ۸۰۰ کیلومتری، از شنیدن این خبر حال بدی به مسافران دست دهد. نه‌تنها ما بلکه بیشتر از ۱۰ اتوبوس دیگر هم از ورود به شهر منع شدند و به همین راحتی اجازه ورود به آنها داده نشد.

ما بعد از کلی کلنجاررفتن با رئیس پاسگاه و سربازان پلیس راه به دیوار بسته دروازه شهر طبس برخورد کردیم. همان روز شنیدیم که استاندار و وزارت کشور هم برای حل مشکل تلاش کردند؛ اما کاری از دست‌شان برنیامد. خلاصه اینکه درهرصورت اجازه ورود ما به شهر داده نشد و قرار شد در نزدیکی یک اقامتگاه و سرویس بهداشتی بین‌راهی بمانیم تا تکلیف مشخص شود. یک سرباز مسلح هم برای نظارت بر روند کار کنار ما گذاشته شد. کمی بعد در بیابان‌های اطراف طبس صبحانه خوردیم و تا شش بعدازظهر در تعدادی از روستاهای اطراف طبس چرخیدیم تا اجازه ورود ما صادر شود. دلیل اینکه ما مسافران آن اتوبوس‌ها بعد از طی این مسافت پشت دروازه ورود به شهر طبس ماندیم، شهادت حضرت زهرا اعلام شد؛ مناسبت و سالروزی که طبیعتا پاسداشت حرمتش برای ما هم ارزشمند بود.

این وسط امیرمحمد پسر ۱۰ساله‌ام رفت پیش رئیس پلیس پاسگاه و به او گفت می‌دونید چیه؟

جناب سرهنگ هم که مأمور بود و معذور با مهربانی گفت چیه؟

امیرمحمد گفت حضرت زهرا اگه بفهمه شما روز شهادتش با ما این کارو کردین، خیلی ناراحت می‌شه.

راست می‌گفت.

آقایان تصمیم‌گیر ستاد امر به معروف و نهی از منکر! من هم حضرت زهرا را دوست دارم، داستان زندگی‌شان را در کودکی شنیده‌ام و در بزرگ‌سالی با کتاب «فاطمه، فاطمه است» شریعتی اشک ریخته‌ام. من و همه کسانی که در آن ۱۶ اتوبوس بودند، ایران را با همه رنگارنگی و ویژگی‌هایش دوست دارند و دل‌شان برای کوچه‌پس‌کوچه‌هایش می‌تپد. کاش برای فرزندان‌مان تصویر بهتری بسازیم از دین، اخلاق، همدلی و از وطن.»

نگاه

کودک‌همسری از آمریکا تا ایران

فاطمه‌مهسا کارآموزیان

● بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ بیش از ۲۶۰ هزار کودک زیر سن قانونی در ایالات متحده ازدواج کردند. اکثر این دختران با مردان بالغی که از آنها بسیار بزرگ‌تر بودند، ازدواج کرده بودند. کودکانی که به علت فقر و بدون رضایت شخصی ازدواج می‌کنند، سال‌ها مورد سوءاستفاده قرار گرفته و در اسارت روانی به سر می‌برند. این افراد زمانی که تحت حمایت و درمان قرار می‌گیرند، از کابوس‌هایی وحشتناک صحبت می‌کنند که دنیای کودکی آنها را نابود کرده است. باید گفت ازدواج کودکان نقض آشکار حقوق بشر به شمار می‌آید. هنگامی که دختری بسیار جوان مجبور به ازدواج می‌شود، در واقع مورد تجاوز جنسی و در معرض خطر خشونت خانگی، حاملگی اجباری و عواقب منفی سلامت جسمانی و روانی قرار می‌گیرد. این در حالی است که از تحصیل هم محروم شده است. متأسفانه، گاه شکارچیان جنسی برای سوءاستفاده از یک کودک او را مجبور می‌کنند با آنها ازدواج کنند. در حال حاضر، در سرتاسر جهان تلاش‌هایی صورت گرفته است تا سن قانونی ازدواج به ۱۸سالگی برسد. تعیین حداقل سن ازدواج به طور قانونی، ابزاری مهم برای محافظت از کودکان اعم از دختر و پسر است. نیاز هست کودک به طور کامل از حمایت قانونی برخوردار باشد و شایسته است دولت‌ها در این زمینه قانونی روشن و سازگار داشته باشند. باید اطمینان حاصل کرد رضایت والدین یا سایر موارد نمی‌تواند کودکی را به ازدواج مجبور کند. اکثر کشورهای جهان دارای قوانینی هستند که حداقل سن ازدواج را تعیین می‌کند و معمولا ۱۸سالگی در نظر گرفته می‌شود. با وجود این، در بسیاری از کشورها با رضایت والدین یا کسب اجازه از دادگاه یا با سوءاستفاده از قوانین کودکان را به ازدواج وادار می‌کنند. تعیین ۱۸ سال سن به این دلیل بوده که فرد طبق استانداردهای جهانی حقوق بشر (مطابق با کنوانسیون حقوق کودک) به بلوغ ذهنی رسیده است. در این سن فرد دوران کودکی را پشت سر گذاشته و از لحاظ جسمی، ذهنی و احساسی آماده است. متأسفانه، گاهی حتی با وجود قانون منع ازدواج کودکان؛ این قانون ضعیف اجرا می‌شود و مشکلاتی را برای فرد و جامعه به وجود می‌آورد. برای مثال، در کشور هند حداقل سن ازدواج برای یک دختر ۱۸سالگی و برای یک پسر ۲۱سالگی تعیین شده است، اما با آنکه قانون وجود دارد، هنوز سنت بر قانون غلبه داشته و ازدواج کودکان مرسوم است؛ بنابراین اجرای محکم قانون در این زمینه نیاز است و باید بسترهای آن در جامعه فراهم شود. همچنین نیاز است در این زمینه با رهبران دینی صحبت کرد و با توجه به اینکه هیچ مذهبی موافق ازدواج کودکان نبوده و نیست، راه را برای اجرای تضمین‌شده قانون و تصویب قانون محکم باز کرد. اکثر رهبران و دانشمندان دینی از عواقب ازدواج کودکان آگاه هستند و به تقویت سیستم‌های محافظت از کودکان کمک خواهند کرد. با وجود این، اگر ازدواج کودکی در منطقه‌ای رخ داد، باید نیروی انتظامی آموزش دیده باشد و وارد عمل شود. همچنین باید نهادهای حمایتی از آن کودک پشتیبانی کرده و از او حمایت کنند؛ بنابراین تأسیس بنیادهایی با هدف دادن آگاهی به والدین و جامعه برای پیشگیری از ازدواج کودکان و در صورت نیاز حمایت از قربانیان در هر جامعه‌ای ضروری به نظر می‌رسد. شایان ذکر است ازدواج کودکان در عربستان و یمن بسیار رایج است و در ایران نیز مواردی وجود دارد که اغلب ناشی از فقر فرهنگی و مالی است. امید است روزی هر گونه فقر از جامعه ما زدوده شود و شاهد بالندگی تک‌تک فرزندان ایران باشیم.

جدول ۳۶۰۱ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- درختی جنگلی که قدرت جذب آب بسیار زیادی دارد- واحد گفتار در دستور زبان- زندانیان ۲- قیمت بازاری- مورخ و ادیب ایرانی و ناشر مجله یادگار ۳- دوازده دوجین- چاهی در مکه- مثنوی سروده اوحدی‌مراغه‌ای ۴- پرنده نجار- اندازه صدای هر سیستم صوتی- کاشتن بوته برنج ۵- خروشان- لغوکردن ۶- گوارا- جمع شیء- درختی معطر ۷- یاری‌کننده- گازی قابل اشتعال- از جنس آهن ۸- پیش‌درآمد آشغال- آتش- چاره‌اندیشی- دریا ۹- نوعی مسلسل دستی سبک- هدیه‌دادن- پیرو دین موسی(ع) ۱۰- پیچیده در گوش زمان فریادتان- سیاهی شهر از دور- مجلس اعیان ۱۱- جریان متناوب برق- تشک جودو ۱۲- شهری صنعتی در غرب آلمان- پناهگاه- ... فوق ایدیهم ۱۳- شغلی ندارد- پرسش- پسر گودرز در شاهنامه ۱۴- جنوبی‌ترین نقطه قاره آفریقا- کلاه الف ۱۵- قدرت - روادید- پدر مردگان.

عمودی:

۱- دلجویی- گردهمایی- جاویدان ۲- زیرک- خستگی‌ناپذیر- چهره ۳- رمانی نوشته رضا امیرخانی- زیان‌رساننده ۴- کلاه ایمنی- درآمد- لقب خواجه‌سرایان ۵- سفید آذری- به‌دنیاآمدن- پایتخت اریتره ۶- نوعی آبگوشت- خوشبوکننده شیرینی- وقتی نون از اون بگیری! ۷- واحد شمارش شیشه- هواپیما- بدنی ۸- وسایل ضروری- وسیله توجیه ادعای دروغین ۹- شیشه آزمایشگاهی- پایتخت کانادا- به‌جاآوردن ۱۰- ترمز چارپا- محل تقاطع دو دیوار- گازی به‌شدت قابل اشتعال ۱۱- لوکس- ظلم و ستم- حرف گزینش ۱۲- کلمه پرسش- حربه‌ای شبیه شمشیر- از القاب اشرافی اروپا ۱۳- مثنوی سروده خواجوی‌کرمانی- ابزار ۱۴- دل‌آزردگی- کی بود مانند دیدن- پیشوای دین بودایی ۱۵- اشاره- هر چیز نایاب و دست‌نیافتنی- مونس.

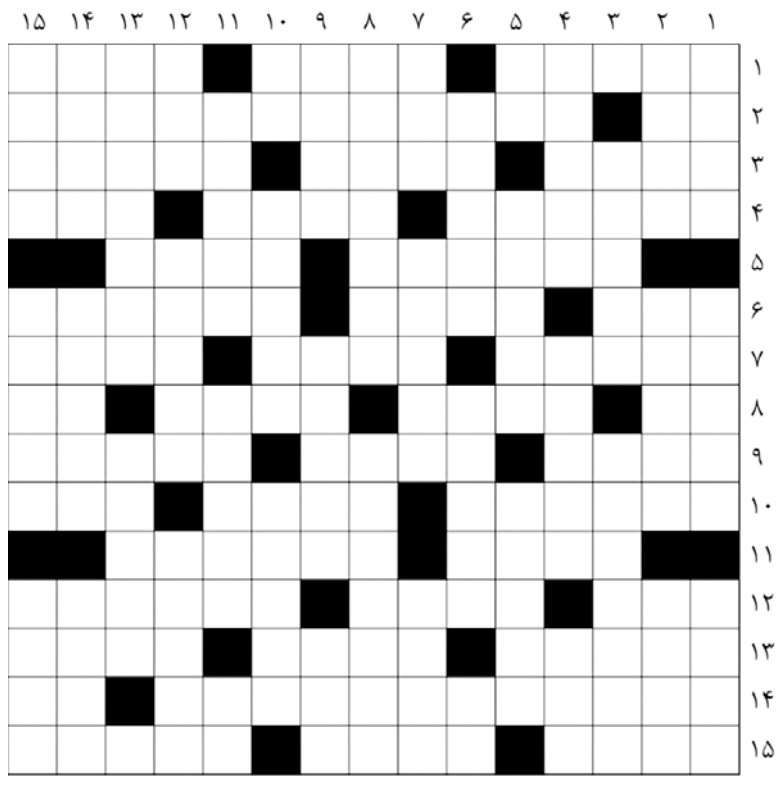

حل سودوکو سخت

۴	۵	۷	۶	۲	۳	۸	۹	۱
۳	۱	۹	۴	۵	۸	۷	۲	۶
۶	۲	۸	۱	۹	۷	۵	۳	۴
۱	۳	۲	۷	۴	۹	۶	۵	۸
۷	۴	۶	۵	۸	۲	۳	۱	۹
۹	۸	۵	۳	۱	۶	۴	۷	۲
۵	۹	۴	۸	۷	۱	۲	۶	۳
۲	۷	۳	۹	۶	۴	۱	۸	۵
۸	۶	۱	۲	۳	۵	۹	۴	۷

حل سودوکو ۲۵۹۶

۹	۴	۵	۳	۲	۷	۸	۱	۶
۳	۲	۶	۹	۱	۸	۷	۴	۵
۸	۷	۱	۶	۵	۴	۲	۹	۳
۵	۳	۲	۴	۷	۱	۹	۶	۸
۶	۸	۹	۲	۳	۵	۱	۷	۴
۴	۱	۷	۸	۹	۶	۳	۵	۲
۱	۹	۴	۵	۸	۳	۶	۲	۷
۲	۶	۳	۷	۴	۹	۵	۸	۱
۷	۵	۸	۱	۶	۲	۴	۳	۹

جدول ۳۶۰۰

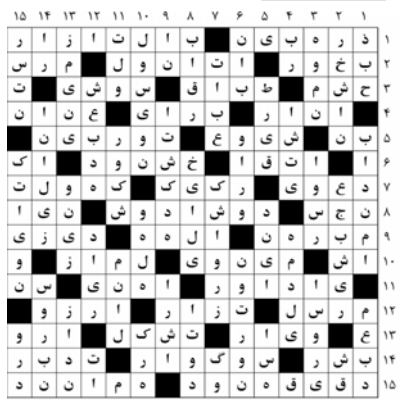

سودوکو سخت ۲۵۹۷

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

				۸		۵		۴
۵			۲				۹	
		۶	۱					۷
	۳			۵		۷	۴	
	۱	۵		۳			۲	
۸					۷	۶		
	۶				۱			۹
۷		۱		۶				

سودوکو ساده ۲۵۹۷

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۳			۴					
	۵	۴	۷		۲	۱		۶
		۱	۹	۸		۲		
	۳					۴	۱	
۱	۸	۶				۳	۷	۹
	۴	۷					۲	
		۳		۶	۷	۸		
۶		۲	۸		۹	۵	۳	
					۳			۴